

STORTINGET

Representantforslag 46 S

(2024–2025)

fra stortingsrepresentantene Seher Aydar, Mimir Kristjánsson og Hege Bae Nyholt

Dokument 8:46 S (2024–2025)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Seher Aydar, Mimir Kristjánsson og Hege Bae Nyholt om gratis helsehjelp for barn

Til Stortinget

Bakgrunn

Egenandeler i helsetjenesten svekker tilgangen til helsetjenester for folk med dårlig økonomi, særlig for barn og ungdom. Når sykehusene krever egenandel for behandling av barn under 16 år, kan det bidra til at økonomi blir en barriere for helsehjelp. Familiene med dårligst økonomi vil rammes hardest, og i ytterste konsekvens kan barn bli frarøvet muligheten til smertelindring på grunn av familiens økonomi. Norge har tilsluttet seg FNs barnekonvensjon, som forplikter landet til å sikre barns rett til den beste mulige medisinske behandlingen og hjelp til å komme seg etter sykdom.

Hva som kan kreves av betaling, framgår av forskrift om betaling fra pasienter for poliklinisk helsehjelp i spesialisthelsetenesta § 8, som lyder:

«[p]asienten [kan] verta kravd for 75 kroner som betaling for bandasjemateriell og/eller bedøvingsmiddel, men berre i lag med godkjent eigendel etter § 4 andre ledd.»

Utgangspunktet i gjeldende rett er at pasientbetaling kan kreves av alle pasienter, også av pasienter som er fritatt fra å betale egenandel. Forslagsstillerne mener det er usosialt at det kan kreves egenandel av pasienter

som er fritatt fra å betale egenandel, som barn under 16 år.

Egenandel for bedøvelseskrem og -plaster strider mot gratisprinsippet om at helsetjenestene for barn skal være gratis, samt prinsippet om at behandling av barn skal være smertefri så langt som overhodet mulig. Medlemmer i Barnesykepleierforbundet, Norsk barnelegeforening og andre fagpersoner er nå alvorlig bekymret for at enkelte helseforetak, deriblant Oslo universitetssykehus, har begynt å ta egenandel for bedøvelsesplaster og bedøvelseskrem til barn under 16 år. Samtidig er både norske og internasjonale retningslinjer klare angående smertelindring. Det er ikke et valg, men en rettighet, og for barn skal standarden være smertefri behandling.

Forskning viser at to av tre barn har sprøyteskrekk. Dette fører til vegring, frykt og unngåelse for nødvendige medisinske prosedyrer. Det er ressurskrevende for helsevesenet og en stor byrde for den enkelte pasient. Forebygging av sprøyteskrekk er et viktig folkehelsearbeid, og bedøvelseskrem og -plaster er et ledd i forebygging og behandling av sprøyteskrekk. Å holde et barn fast eller på annen måte bruke tvang skal ikke skje under for eksempel blodprøver eller vaksiner, fordi det kan forverre barns angst, fortalte overlege Tor Thomas Vatsgar til TV 2 15. januar 2025.

Forslagsstillerne viser til at Rødt i utgangspunktet ønsker å utvide ordninga med gratis helsetjenester fra 16 til 18 år, og senke egenandelstaket betydelig for alle voksne. Samtidig er det viktig å sikre gratisprinsippet for barn, også når det gjelder bedøvelseskrem eller -plaster.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen sikre barns tilgang til helsetjenester og sørge for at barn ikke blir nødt til å

betale for bedøvelse i forbindelse med behandling på sykehus.

2. Stortinget ber regjeringen gjøre endringer i forskrift slik at sykehusene ikke kan kreve penger fra barn som har unntak fra egenandeler i helsetjenesten.

28. januar 2025

Seher Aydar

Mimir Kristjánsson

Hege Bae Nyholt